

Nr 375

Av herr **Öhman** och herr **Persson, Helmer**, *angående startande av en statlig byggnadsämnesindustri i Ådalen.*

Genom näringslivets ensidiga inriktning och säsongmässiga karaktär dras Ångermanland med en ständig arbetslöshet, som särskilt accentueras under vintern. Sysselsättningen i Ådalen är så gott som helt baserad på skogsavverkning, massa- och sågverksindustri. Handel, transporter och byggnadsverksamhet är beroende av konjunkturerna i denna industri. Varje nedgång i exporten drabbar omedelbart denna del av landet i form av sämre sysselsättning.

Den bristande differentieringen av näringslivet och den ovisshet för utkomsten som därav följer har satt djupa spår i befolkningsstatistiken. Under tioårsperioden 1940 till 1950 hade Västernorrlands län ett utflyttningsöverskott av 17 000 personer. Förra året hade Ångermanland en befolkningsminskning av cirka 1 000 personer.

Det är främst ungdomen och den mest arbetsföra och produktiva delen av befolkningen som flyttar söderut. Ålderssammansättningen förskjuts uppåt och försörjningen av åldringarna blir ett allt större ekonomiskt problem för kommunerna. En tendens finns dessutom till att cellulosa-koncernen drar tillbaka sin industriella verksamhet från Ångermanland och koncentrerar den till Medelpad. Detta skapar ytterligare ekonomiska svårigheter för kommunerna och ökar skattebördan till det orimliga. De privata bolagens industriella utbyggnad har avslutats och även kraftverksbyggena står inför sin fullbordning, vilket kraftigt minskat sysselsättningen för byggnadsarbetarkåren. Mekaniseringen i skogarna bidrar också till sämre sysselsättning för skogsarbetarna.

En utveckling och differentiering av industrien är därför nödvändig. När det privata näringslivet inte visat sig ha tillräckligt ansvar för befolkningens sysselsättning, så måste samhället gripa in. Statens industriella verksamhet, som främst är inriktad på den nordligaste delen av landet, bör kunna sprida sig längre söderut i Norrland, där förhållandena det kräver.

Närmast till hands ligger en utveckling av den träkemiska industrien och en statlig metallindustri med malmen och Norrbottens järnverk som råvarubas. Men det finns även plats för en utveckling av byggnadsämnes- och plastindustrien. Allt detta har framtiden för sig.

Byggnadsfackföreningarna i Ådalen är särskilt intresserade av att få

till stånd en byggnadsämnesindustri där. Ett sådant statligt initiativ skulle kunna bli det första steget för att bryta det privata monopolväldet inom denna industri, något som förut varit föremål för en långvarig men numera tyvärr nedlagd utredning.

Om en statlig tillverkning av exempelvis siporex och strängbetong startades i Ångermanland, skulle den kunna förse Norrland med denna alltmer efterfrågade byggnadsmateriel i stället för att importera den söderifrån.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsamt utredning och förslag om startandet av en statlig byggnadsämnesindustri i Ådalen.

Stockholm i januari 1959

Gunnar Öhman

Helmer Persson